



СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.sofiacouncil.bg>

11.9.2023 г.

X СОА23-ВК66-8450/11.09.2...

РЕГ. №

ДО
СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

от

Георги Георгиев

-

Председател на Столичния общински съвет

и

Малина Егрева

-

Председател на ПК по ОКНKM

ОТНОСНО: Подготовка на кандидатура на София за Световна столица на книгата под егидата на ЮНЕСКО за 2026 година

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В Столична община е постъпило писмо с рег. № СОА23-КЦ01-12966/13.03.2023 г. от г-жа Десислава Алексиева – Председател на Управителния съвет на Сдружение Асоциация „Българска книга“ с предложение за подготовка на кандидатура на София за Световна столица на книгата под егидата на ЮНЕСКО за 2026 година.

Престижното отличие се присъжда от ЮНЕСКО и досега български град не е попадал в класацията на международната организация.

Инициативата за книжна столица на света е предложена официално през 1996 г. от тогавашния директор на Международната асоциация на издателите – Пере Висенс като начин за отпразнуване и насърчаване на литературата и четенето. Първият град, определен за Световна столица на книгата на ЮНЕСКО е Мадрид (Испания) през 2001 г. Следващите световни

1

столици на книгата на ЮНЕСКО са: Александрия (Египет) през 2002 г.; Ню Делхи (Индия) през 2003 г.; Антверпен (Белгия) през 2004 г.; Монреал (Канада) през 2005 г.; Торино (Италия) през 2006 г.; Богота (Колумбия) през 2007 г.; Амстердам (Нидерландия) през 2008 г.; Бейрут (Ливан) през 2009 г.; Любляна (Словения) през 2010 г.; Буенос Айрес (Аржентина) през 2011 г.; Ереван (Армения) през 2012 г.; Банкок (Тайланд) през 2013 г.; Порт Харкорт (Нигерия) през 2014 г.; Инчеон (Република Корея) през 2015 г.; Вроцлав (Полша) през 2016 г.; Конакри (Република Гвинея) през 2017 г.; Атина (Гърция) през 2018 г.; Шарджа (Обединени арабски емирства) през 2019 г.; Куала Лумпур (Малайзия) през 2020 г.; Тбилиси (Грузия) през 2021 г.; Гуадалахара (Мексико) през 2022 г.; Акра (Гана) през 2023 г.; Страсбург (Франция) през 2024 г.

Посредством програмата „Световна столица на книгата“ ЮНЕСКО признава ангажимента на избраните градове да популяризират книгите и да насърчават четенето в продължение на 12 месеца от 23 април – Световния ден на книгата и авторското право, до 23 април следващата година. Избраното населено място се ангажира да изпълнява програма, в която могат да се включват писатели, издатели, книжарници и библиотеки – всички участници във веригата на създаването на книгата и доставянето ѝ до читателя, в сътрудничество с национални и международни професионални организации. Тъй като става дума за статут на Световна столица на книгата, е важно голяма част от дейностите да са с широко международно участие. Събитията трябва да са насочени към хората от всички възрасти, социално положение, етнос и религиозна принадлежност. Те могат да включват фестивали, флашмоб, масови четения, театрални и кинематографични етюди по текстове от книги, участия на деца, ученици и студенти в състезания, викторини и много други. Очаква се събитията да продължат и след това, както и ефектът на вече протеклите събития да се усети в следващите години.

Консултативният комитет, действащ под егидата на ЮНЕСКО, се състои от: един представител на Международния форум на авторите (IAF), Международната федерация на библиотечните асоциации и институции (IFLA), Международната асоциация на издателите (IPA), Европейската и международна федерация на книготърговците (EIBF) и един представител на ЮНЕСКО.

Генералният директор на ЮНЕСКО е отговорен за определянето на градовете в съответствие с процедурата, посочена по-долу, след направени две консултации с останалите членове на Консултативния комитет.

Пълните кандидатури, изготвени на един от работните езици на Секретариата на ЮНЕСКО (английски или френски), обикновено трябва да бъдат получени в ЮНЕСКО не по-късно от средата на април две години преди годината на титла.

Кандидатурите се подават чрез онлайн формуляр за кандидатстване на ЮНЕСКО – World Book Capital Application Form (unesco.org).

Предложенията за програми на кандидатите са оценяват според следните критерии:

1. Според собствените си критерии, основани на оперативните нужди, ЮНЕСКО разграничава пет региона: Африка, арабските държави, Азия и Тихия океан, Европа и Северна Америка, Латинска Америка и Карибския басейн.
2. Програмата с дейности (специално разработена за Световната столица на книгата), която се изпълнява по време на мандата на града като столица на книгата, но има дългосрочни ползи за партньорите и обществото като цяло; визията на града за кандидатурата за Световна

2

столица на книгата, включително съответствието с ценностите и целите на новата Харта на мрежата „Световна столица на книгата“ и Декларацията за мисията.

3. Общия план на предвидените разходи и стратегия за набиране на средства;
4. Степента на общинско, регионално, национално и международно участие, включително професионални и неправителствени организации, предвиденото въздействие на програмите и как то ще бъде наблюдавано и оценявано.
5. Качеството и обхвата на еднократните или текущите дейности, организирани от кандидатстващия град в сътрудничество с национални, регионални и международни професионални организации, представляващи писатели, издатели, преводачи, книжари, библиотекари или други представители на книжния сектор.
6. Качеството и обхватът на всички други важни проекти – включително такива, които включват по-широката мрежа на Световната столица на книгата и партньорства с градове, които вече са носители на титлата – насърчаващи и подпомагащи книгите, разказването на истории, езиковото многообразие, грамотността и четенето;
7. Съответствие с принципите на свободата на изразяване, свободата на публикуване и правото на публична информация, изразени в Устава на ЮНЕСКО, както и в членове 19 и 27 от Всеобщата декларация за правата на човека и в Споразумението от Флоренция, както и съответствие с Устава на ООН и съответните резолюции на ООН.

С представянето на кандидатурата си всеки град-кандидат се задължава, в случай че бъде номиниран, да:

1. Представи ЮНЕСКО и професионалните организации, представени в Консултативния комитет, в своята комуникационна и информационна кампания, като постави съответните им лоза на всички публикации и на уебсайта, посветен на Световната столица на книгата на ЮНЕСКО;
2. Предостави на ЮНЕСКО, която ще го сподели с всички членове на Консултативния комитет, следните данни:
 - междинен доклад за дейностите, осъществени през първата част на годината на титла за събитията, осъществени между април и октомври;
 - окончателен доклад за дейностите, осъществени през цялата година на титлата от 23 април до 22 април (например 23.04.2025 – 22.04.2026);
3. Системно да кани ЮНЕСКО и професионалните организации, представени в Консултативния комитет, на всички основни събития, свързани със Световната столица на книгата;
4. Да изпълнява функциите на председател на Мрежата от световни столици на книгата през годината на титлата, като изпълнява съпътстващи задължения, като например организиране на годишната среща на Мрежата;
5. Да изготвя и разпространява информация и комуникационни материали относно програмата на дейностите сред членовете на Консултативния комитет.

Ориентировъчен график за процеса на определяне на следващата Световна столица на книгата и покана за подаване на заявления:

1. Етап 1 – покана за подаване на заявления и отваряне на портала за проекти в края на януари, затваряне на портала в средата на април;

2. Етап 2 – оценяване – процес на външна и вътрешна консултативна оценка – май месец;
3. Етап 3 – обявяване на резултатите – юли месец;

ЮНЕСКО, заедно с Консултативния комитет, ще подпомага избраната столица при планирането и изпълнението на нейната програма за дейности през двете години преди мандата ѝ. Експертната група ще направи преглед и оценка на подготвителната работа. Градът следва да улесни евентуални одити за оценка, осъществени по искане на ЮНЕСКО.

Ако работата не отговаря на очакванията на експертната група, Консултативният комитет може да отнеме титлата на града по всяко време в рамките на мониторинга, с едномесечно предизвестие.

Градските власти следва също така да се ангажират да подкрепят административната работа на Секретариата и Мрежата на Световните столици на книгата чрез еднократен финансов принос за тази работа и участие в разработването на стратегии за набиране на средства.

При подаване на кандидатурата за Световна столица на книгата на ЮНЕСКО градът се задължава да подпише Меморандум за разбирателство, в който се посочват основните насоки на действие за годината на титлата. Избраният град ще бъде официално обявен едва при подписването на този меморандум.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Дълбоко сме убедени в потенциала на София да придобие титлата Световна столица на книгата и се обръщаме към Вас с предложение София да кандидатства за титлата Световна столица на книгата под егидата на ЮНЕСКО.

През последните години наблюдаваме разцвет на града по отношение на книжните и литературни събития и инициативи и сме свидетели на усилията на редица организации, които постигат значителни успехи в областта на насърчаване на четенето, създаването, превода и разпространението на българска и световна литература. Сред нашите съмишленици, които подкрепят предложението ни за София като Световна столица на книгата, са Съюзът на преводачите в България, Българската библиотечно-информационна асоциация, фондация „Прочети София“, фондация „Детски книги“, фондация „Елизабет Костова“, фондация „Гутенберг“ и онлайн платформата „Книговище“, фондация „Следваща страница“ и Къщата за литература и превод, Репро БГ, Обсерваторията по икономика на културата, катедра „Медии и обществени комуникации – катедра на ЮНЕСКО по медийна и информационна грамотност и културни политики за устойчиво развитие“, Център за медийни изследвания и аудиовизуална политика, УНСС и други.

По последни данни от национално представително проучване „Българинът и четенето“, проведено от „Алфа Рисърч“ по поръчка на Асоциация „Българска книга“ 38% от анкетираните заявяват, че не са прочели нито една книга за последната година, 12% смятат, че няма смисъл от четене, а 10 на сто – нямат нито една книга. Дългосрочната тенденция е към намаляване броя на активно четящите.

Според проучването панаирите на книгата и базарите се утвърждават като желани места за закупуване на нови книги.

Столична община, чрез Столична програма „Култура“ и Календара на културните събития, традиционно подкрепя и финансира проекти и инициативи в областта на литературата и в подкрепа на четенето и грамотността. Като основни приоритети във финансиращите програми на Столична община са залегнали дейности, насочени към запазване и развитие на националното книгоиздаване, съобразно стандартите на ЕС, насърчаване на развитието на българската книга като уникален продукт на националната култура в общеевропейската съкровищница и стимулиране на четенето като основен фактор за духовно развитие на личността. Целта и мисията на програмите е да издигат международния авторитет на София като модерна европейска културна столица и да съдействат за увеличаване на литературното богатство и разнообразие в града, като стимулират международния диалог и обмен.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т.12, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, предлагаме Столичният общински съвет да вземе решение за подготовка на кандидатура на София за Световна столица на книгата по егидата на ЮНЕСКО за 2026 година съгласно приложения проект на решение.

Приложения:

1. Проект на решение



ПНР.docx

2. Индикативен график



График.docx

3. Партньорско писмо ФЕК



Партньорско
писмо_ФЕК.pdf

4. Партньорско писмо фондация «Гутенберг 3.0»



Писмо_Книговище
.pdf

ВНОСИТЕЛИ:

11.9.2023 г.

11.9.2023 г.

X Георги Георгиев

Георги Георгиев
Председател на СОС
Подписано от: Georgi Valentinov Georgiev

X МАЛИНА ЕДРЕВА

Малина Едрева
Председател на ПК по ОКНKM
Signed by: Malina Edreva Audoin



СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

София 1000, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.sofiacouncil.bg>

ПРОЕКТ!

РЕШЕНИЕ № _____

на Столичния общински съвет
от _____ 20 _____ година

За подготовка на кандидатура на София за Световна столица на книгата по езика на ЮНЕСКО за 2026 година

На основание чл. 21, ал. 1, т.12, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация

С Т О Л И Ч Н И Я Т О Б Щ И Н С К И С Ъ В Е Т
Р Е Ш И :

1. Дава съгласие Столична община да кандидатства за Световна столица на книгата по езика на ЮНЕСКО за 2026 година.
2. Възлага на Кмета на Столичната община да предприеме необходимите действия за изпълнение на настоящото решение.

Настоящото решение е прието на ___ заседание на Столичния общински съвет, проведено на _____ 20__ г., Протокол № _____ от _____ 20__ г. и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичния общински съвет:

Георги Георгиев